

A8-0292/2017

6.10.2017

PRANEŠIMAS

dėl politikos, kuria užtikrinamos minimalios pajamos kaip kovos su skurdu priemonė
(2016/2270(INI))

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas

Pranešėja: Laura Agea

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS	20
EKONOMIKOS IR PINIGŲ POLITIKOS KOMITETO NUOMONĖ	22
INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE	29
GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE.....	30

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl politikos, kuria užtikrinamos minimalios pajamos kaip kovos su skurdu priemonė (2016/2270(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 5 straipsnio 3 dalį ir į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 4, 9, 14, 19, 151 ir 153 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, dar kartą patvirtintą per 1993 m. pasaulinę konferenciją žmogaus teisių klausimais, ypač į jos 3, 23 ir 25 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos nuostatas dėl socialinių teisių, konkrečiai į 34, 35 ir 36 straipsnius, kuriuose tiksliai apibrėžiama teisė į socialinę paramą ir paramą aprūpinant būstu, teisė į aukšto lygio žmogaus sveikatos apsaugą ir teisė naudotis visuotinės ekonominės svarbos paslaugomis,
- atsižvelgdamas į Europos socialinę chartiją, ypač į jos 1, 4, 6, 12, 14, 17, 19, 30 ir 31 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvenciją Nr. 29 bei konvenciją Nr. 105 dėl priverstinio darbo panaikinimo, konvenciją Nr. 102 dėl socialinės apsaugos ir TDO rekomendaciją Nr. 202 dėl minimalios socialinės apsaugos,
- atsižvelgdamas į 2009 m. birželio 19 d. Tarptautinės darbo organizacijos konferencijoje visuotiniu susitarimu patvirtintus TDO Deramo darbo darbotvarkę ir Visuotinį darbo vietų paktą,
- atsižvelgdamas į 2013 m. birželio mėn. EPSCO tarybos išvadas „Socialinės investicijos į augimą ir darbo vietų kūrimą“,
- atsižvelgdamas į 1992 m. birželio 24 d. Tarybos rekomendaciją 92/441/EEB dėl pakankamų išteklių ir socialinės paramos socialinės apsaugos sistemose bendrų kriterijų (rekomendacija dėl minimalių pajamų)¹,
- atsižvelgdamas į 1992 m. liepos 27 d. Tarybos rekomendaciją 92/442/EEB dėl socialinės apsaugos tikslų ir politikos suderinimo²,
- atsižvelgdamas į 2013 m. vasario 20 d. Komisijos rekomendaciją „Investicijos į vaikus. Padėkime išsivaduoti iš nepalankios socialinės padėties“ (C(2013)0778)³,
- atsižvelgdamas į 2013 m. vasario 20 d. Komisijos komunikatą „Socialinės investicijos į augimą ir socialinę sanglaudą, visų pirma naudojant 2014–2020 m. Europos socialinio fondo lėšas“ (SWD(2013)0038),

---

¹ OL C 245, 1992 8 26, p. 46.

² OL C 245, 1992 8 26, p. 49.

³ OL C 59, 2013 3 2, p. 5.

- atsižvelgdamas į 2008 m. spalio 3 d. Komisijos rekomendaciją dėl iš darbo rinkos išstumtų asmenų aktyvios įtraukties¹,
- atsižvelgdamas į 2010 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatą „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (COM(2010)2020),
- atsižvelgdamas į 2015 m. kovo 2 d. Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių (COM(2015)0098),
- atsižvelgdamas į savo 2009 m. gegužės 6 d. rezoliuciją dėl atnaujintos socialinės darbotvarkės²,
- atsižvelgdamas į savo 2010 m. spalio 20 d. rezoliuciją dėl minimalių pajamų vaidmens kovojant su skurdu ir skatinant įtraukties principais grindžiamą visuomenę Europoje³,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. lapkričio 20 d. rezoliuciją dėl Socialinių investicijų pakto kaip atsako į krizę⁴, – atsižvelgdamas į savo 2015 m. spalio 23 d. rezoliuciją dėl nelygybės mažinimo ypatingą dėmesį skiriant vaikų skurdui⁵,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. balandžio 14 d. rezoliuciją dėl kovos su skurdu tikslo siekimo atsižvelgiant į didėjančias namų ūkių išlaidas⁶,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. gegužės 26 d. rezoliuciją „Skurdas: lyčių aspektas“⁷,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. rugsėjo 15 d. rezoliuciją dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių⁸,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. sausio 19 d. rezoliuciją dėl Europos socialinių teisių ramsčio⁹,
- atsižvelgdamas į 2011 m. birželio 15 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę „Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi planas. Europos socialinės ir teritorinės sanglaudos bendroji programa“,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 10 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę dėl minimalių pajamų Europoje ir skurdo rodiklių,
- atsižvelgdamas į 2015 m. Europos minimalių pajamų tinklo (EMIN) paskelbtą tyrimą „Towards adequate and accessible minimum income schemes in Europe“ (liet. „Adekvacių ir prieinamų minimalių pajamų sistemų kūrimas Europoje“),
- atsižvelgdamas į 2015 m. Eurofound ataskaitą „Galimybė gauti socialines išmokas.

---

¹ OL C 307, 2008 11 18, p. 11.

² OL C 212E, 2010 8 5, p. 11.

³ OL C 70E, 2012 3 8, p. 8.

⁴ OL C 419, 2015 12 16, p. 5.

⁵ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0401.

⁶ Priimti tekstai, P8_TA(2016)0136.

⁷ Priimti tekstai, P8_TA(2016)0235.

⁸ Priimti tekstai, P8_TA(2016)0355.

⁹ Priimti tekstai, P8_TA(2017)0010.

Nepasinaudojimo išmokomis masto mažinimas“

- atsižvelgdamas į 2017 m. Eurofound ataskaitą „Pajamų skirtumai ir užimtumo modeliai Europoje prieš didįjį nuosmukį ir po jo“,
  - atsižvelgdamas į 2017 m. balandžio mėn. paskelbtą Europos Parlamento A teminio skyriaus tyrimą „Minimalių pajamų politika ES valstybėse narėse“;
  - atsižvelgdamas į 2016 m. Europos socialinės politikos tinklo Europos Komisijai parengtą ataskaitą „Minimalių pajamų programos Europoje. 2015 m. nacionalinės politikos tyrimas“,
  - atsižvelgdamas į savo 2016 m. birželio 16 d. klausimą, į kurį atsakoma žodžiu, O-000087/2016,
  - atsižvelgdamas į savo 2016 m. vasario 2 d. klausimą, į kurį atsakoma raštu, P-001004/16,
  - atsižvelgdamas į savo 2016 m. liepos 7 d. rekomendaciją Tarybai dėl Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 71-osios sesijos¹,
  - atsižvelgdamas į 1950 m. gegužės 9 d. Šumano deklaraciją, kurioje raginama „suvienodinti ir pagerinti darbuotojų gyvenimo sąlygas“;
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą ir Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto nuomonę (A8-0292/2017),
- A. kadangi skurdas ir socialinė atskirtis, kurių priežastys ir trukmė nepriklauso nuo nukentėjusio asmens valios, yra žmogaus orumo ir pagrindinių žmogaus teisių pažeidimai; kadangi ES ir valstybės narės 2010 m. įsipareigojo iki 2020 m. asmenų, kuriems gresia skurdas ir socialinė atskirtis, skaičių sumažinti 20-čia milijonų; kadangi skurdas ir socialinė atskirtis yra ne vien tik asmeninės atsakomybės klausimas ir juos būtina spręsti bendrai;
- B. kadangi Europa – vienas iš turtingiausių regionų pasaulyje, nors pastarieji skurdžių pajamų duomenys rodo, kad Europoje skurdas didėja ir yra didelių materialinių nepriteklių, taip pat didėja valstybių narių nelygybė;
- C. kadangi klestinti ekonomika, užtikrinanti mažą nedarbą, tebėra veiksmingiausia kovos su skurdu priemonė;
- D. kadangi skurdžios pajamos yra tik bendros skurdo sąvokos dalis, todėl skurdas susijęs ne tik su materialiniais ištekliais, bet ir su socialiniais ištekliais, būtent švietimu, sveikata ir paslaugų prieinamumu;
- E. kadangi sąvoka „santykinis skurdas“ neparodo tikrojo skurdo, o tik apibūdina santykinę asmens padėtį pagal pajamas, palyginti su kitais;

---

¹ Priimti tekstai, P8_TA(2016)0317.

- F. kadangi pagal Eurostato parengtą metodiką nustatyta skurdo rizikos riba yra 60 % nacionalinės ekvivalentinių disponuojamųjų pajamų medianos (vienam namų ūkiui po socialinių pervedimų); kadangi, atsižvelgiant į esamus valstybių narių skirtumus ir skirtingą nacionalinę socialinę politiką, ši procentinė dalis turėtų būti vertinama kartu su kitais rodikliais, tokiais kaip orientaciniai biudžetai; kadangi pajamos yra netiesioginis gyvenimo lygio rodiklis, o orientacinis biudžetas atspindi vartojimo modelių ir pragyvenimo išlaidų įvairovę valstybėse narėse;
- G. kadangi dėl ES ir tarptautinių organizacijų, pvz., IMF, politikos kai kurioms valstybėms narėms taikomos itin ribojančios griežtos taupymo ir biudžeto politikos priemonės, verčiančios itin sumažinti išlaidas svarbiausiose srityse, pvz., švietimo, sveikatos, teisingumo, kultūros ir socialinės paramos bei paslaugų, ir skatinančios itin mažinti su darbuotojais susijusias išlaidas, todėl mažėja darbo vietų, darbo užmokestis ir valdžios sektoriaus darbuotojų teisių, taigi mažėja valstybės socialinių funkcijų ir jos ribojamos; kadangi tokia politika trukdė ir užkirto kelią investicijų ir vystymosi politikos, kuria patenkinami žmonių ir valstybių narių poreikiai, įgyvendinimui; kadangi dėl tokių politinių pasirinkimų smarkiai padidėjo skurdas ir socialinė atskirtis;
- H. kadangi negali būti painiojamos sąvokos „pajamų skirtumai“ ir „skurdas“;
- I. kadangi, pasak Europos Komisijos¹, 119 milijonų žmonių Europos Sąjungoje, t. y. maždaug 25 % visų gyventojų, gresia skurdas ir socialinė atskirtis, nors jie gauna socialines išmokas; kadangi kai kuriose valstybėse narėse ši reikšminį lydi nuolatinis aukštas nedarbo lygis ir kadangi ši padėtis labiausiai kenkia jaunimui, o su juo susiję skaičiai kelia dar didesnę nerimą; kadangi, nors skaičiai šiek tiek mažėja, asmenų, kuriems gresia skurdas, vis dar yra daugiau nei 2008 m.; kadangi ES ir valstybės narės dar toli gražu nėra pasiekusios strategijos „ES 2020“ tikslo skurdo ir socialinės atskirties klausimu, nes jų lygis ir toliau viršija tikslinį rodiklį;
- J. kadangi turimi duomenys rodo, kad tam tikros asmenų grupės, pvz., vaikai, moterys, bedarbiai, nepilnos šeimos ir neįgalieji, yra itin pažeidžiami skurdo, nepritekliaus ir socialinės atskirties;
- K. kadangi skurdą labiausiai patiria šeimos;
- L. kadangi šeimos ir darbo gyvenimo derinimas ypač svarbus vienišiemis tėvams, kad jie galėtų išvengti skurdo;
- M. kadangi reikėtų atsižvelgti į būtinybę į visų atitinkamų sričių politiką įtraukti skurdo ir socialinės atskirties prevencijos ir kovos su jais veiksmus, kad visiems būtų užtikrintos galimybės naudotis viešosiomis paslaugomis, gauti deramą darbą ir pajamas, kurios leistų žmonėms oriai gyventi;
- N. kadangi, pasak Komisijos, didelis nedarbas, skurdas ir nelygybė tebėra didžiausios problemos kai kuriose valstybėse narėse; kadangi didelė pajamų nelygybė ne tik kenkia socialinei sanglaudai, bet ir trukdo tvariam ekonomikos augimui, kaip pažymėjo

¹ „2017 m. Europos semestras. Struktūrinių reformų pažangos vertinimas, makroekonominio disbalanso prevencija ir naikinimas ir pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 atliktų nuodugnių apžvalgų rezultatai“ (COM(2017)0090).

Komisijos narė M. Thyssen; kadangi, Eurofound duomenimis, krizė apskritai stipriau paveikė mažesnes pajamas gaunančius asmenis, dėl to Europos visuomenėje padidėjo pajamų nelygybė¹;

- O. kadangi benamystė yra kraštutinė skurdo ir nepritekliaus forma ir pastaraisiais metais ji padidėjo beveik visose valstybėse narėse, daugiausia tose, kurioms labiausiai pakenkė ekonomikos ir finansų krizė; kadangi, pasak Europos nacionalinių darbo su benamiais organizacijų federacijos (FEANTSA), ES kasmet maždaug 4 mln. žmonių patiria benamystę, daugiau kaip 10,5 mln. namų ūkių kenčia nuo labai prastų būsto sąlygų ir 22,3 mln. namų ūkių susiduria su per didelėmis išlaidomis būstui ir nurodo, kad būstui išleidžia daugiau kaip 40 % namų ūkio disponuojamųjų pajamų;
- P. kadangi dėl susidariusios padėties reikia imtis priemonių, kuriomis būtų skatinamos nacionalinės minimalių pajamų sistemos, kad visiems žmonėms, atitinkantiems konkrečius tinkamumo kriterijus, būtų užtikrintos deramos gyvenimo sąlygos kartu gerinant socialinę įtrauktį ir integraciją į darbo rinką ir užtikrinant vienodas galimybes naudotis pagrindinėmis teisėmis; kadangi švietimas, persikirstymo socialiniai pervedimai ir išmokos, teisinga mokesčių politika ir patikima užimtumo politika yra svarbūs pajamų nelygybės, nedarbo lygio ir skurdo mažinimo veiksniai; kadangi deramo darbo turėjimas apsaugotų asmenis nuo skurdo rizikos ir galėtų būti laikomas svarbia nepamainoma socialinės integracijos priemone;
- Q. kadangi, remiantis Eurofound atlikta apžvalga, daug žmonių ES negauna išmokų, į kurias turi teisę, įskaitant lengvatas dirbantiems asmenims, pvz., dėl išmokų sistemų ar taikymo procedūrų sudėtingumo ar nežinojimo apie savo teises;
- R. kadangi minimalių pajamų sąvokos negalima painioti su minimaliojo darbo užmokesčio, kuris nustatomas kolektyvinėmis sutartimis arba nacionalinio lygmens teisės aktais, sąvoka;
- S. kadangi darbo užmokesčio nustatymas priklauso valstybės narės kompetencijai;
- T. kadangi adekvačių minimalių pajamų sistemų įdiegimas ir stiprinimas visose valstybėse narėse suteikiant pakankamai biudžeto, žmogiškųjų ir materialinių išteklių drauge su aktyvia užimtumo politika, skirta dirbti galintiems asmenims, yra svarbi ir veiksminga kovos su skurdu ir nelygybe priemonė, padedanti užtikrinti ekonominę ir teritorinę sanglaudą, apsaugoti pagrindines asmenų teises, užtikrinti ekonomikos ir socialinių tikslų pusiausvyrą ir remti socialinę integraciją ir galimybes įsidarbinti;
- U. kadangi socialinės apsaugos sistemų paslaugų teikimas ir valdymas yra valstybių narių kompetencija, kurią Sąjunga koordinuoja, bet nederina;
- V. kadangi, remiantis Europos socialinės observatorijos (OSE) duomenimis, tam tikrų pajamų rėmimo formų jau esama 26 valstybėse narėse²;
- W. kadangi valstybėse narėse labai skiriasi požiūris į minimalių pajamų politiką, nes teisė į

¹ <https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2017/income-inequalities-and-employment-patterns-in-europe-before-and-after-the-great-recession>

² „Towards a European minimum income“, 2013 m. lapkričio mėn.:

http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/revenu-minimum_-etude-ose_-vfinale_en--2.pdf

orų gyvenimą nėra laikoma visuotine ir subjektyvia teise visose valstybėse narėse; kadangi nepanaudojimo lygis aukštas ir nepakankamai koordinuojama pajamų parama, aktyvi darbo rinkos politika ir socialinės paslaugos; kadangi tik keletu atveju minimalių pajamų sistemomis įmanoma žmones ištraukti iš skurdo;

- X. kadangi tūkstančiai dirbančių piliečių (9,8 % 28 ES valstybėse narėse¹) šiuo metu gyvena ties skurdo ar socialinės atskirties riba arba skurde ir socialinėje atskirtyje, todėl būtina didinti darbo užmokestį ir kartu įgyvendinti šią priemonę, visų pirma žemesniais lygmenimis;
- Y. kadangi kai kurie pažeidžiamiausi asmenys, pvz., benamiai, patiria sunkumų norėdami pasinaudoti minimalių pajamų sistemomis;
- Z. kadangi pakankamų minimalių pajamų tiems, kurie neturi deramam gyvenimo lygiui pasiekti reikalingų išteklių, užtikrinimas, taip pat dalyvavimas (re)integracijos į darbo rinką priemonėse ir galimybių įsidarbinti išsaugojimas bei skatinimas ieškoti darbo yra nuostatos, įtrauktos į Europos socialinių teisių ramstį²; kadangi 2017 m. sausio 23 d. Briuselyje vykusioje aukšto lygio konferencijoje, viešų konsultacijų šiuo klausimu pabaigoje, Europos Komisijos pirmininkas Jean-Claude Juncker pabrėžė, kad tokias priemones turėtų priimti visos valstybės narės;
- AA. kadangi, Eurostato duomenimis, 2015 m. 20–64 m. amžiaus ES piliečių užimtumo lygis buvo 70,1 % ir toli gražu neatitiko pagal strategiją „Europa 2020“ nustatyto 75 % tikslo;
- AB. kadangi 2015 m. kovo 2 d. Komisijos pasiūlyme dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių dar kartą pabrėžiama, kad, siekiant kovoti su skurdu, svarbu remti pajamas (8 gairė);
- AC. tinkamai parengtos, adekvačios ir plačiai prieinamos pajamų paramos sistemos neužkerta kelio grįžimui į darbo rinką arba nuo jo neatgraso ir padeda didinti vidaus paklausą;
- AD. kadangi rekomendacijoje dėl aktyvios įtraukties teisingai pripažįstama, kad aktyvios įtraukties politika turėtų ne tik padėti rasti kokybišką darbo vietą tiems, kurie gali dirbti, bet ir „suteikti žmogaus orumo nemenkinančiam gyvenimui reikalingus išteklius ir remti tų, kurie negali dirbti, socialinį aktyvumą“;
- AE. kadangi 2015 m. spalio 5 d. Taryba priėmė išvadas dėl pensijų adekvatumo, kuriose ji pažymėjo, jog būtina, kad valstybinė pensija ar kitos socialinės apsaugos sistemos apimtų tinkamas asmenų, kurių įsidarbinimo galimybės nesuteikia ar nesuteikė jiems galimybės įgyti pakankamų teisių į pensiją, apsaugos priemones ir kad tokios apsaugos priemonės visų pirma apimtų minimalių pensijų arba kitų minimalių pajamų vyresnio amžiaus žmonėms nuostatas;
- AF. kadangi 1992 m. birželio 24 d. Tarybos rekomendacijoje 92/441/EEB Taryba paragino valstybes nares pripažinti pagrindinę kiekvieno asmens teisę gauti socialinę paramą ir

---

¹ Eurostato duomenys.

² Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Pradedamos konsultacijos dėl Europos socialinių teisių ramsčio“ (COM(2016)0127), I priedas.

oriam gyvenimui pakankamus išteklius; kadangi 1992 m. liepos 27 d. Tarybos rekomendacijoje 92/442/EEB valstybės narės raginamos grįsti savo apsaugos sistemas šiais principais;

- AG. kadangi 1999 m. gruodžio 17 d. išvadose Taryba pritarė socialinės įtraukties skatinimui kaip vienam iš socialinės apsaugos modernizavimo ir gerinimo tikslų;
- AH. kadangi 2008 m. spalio 3 d. Komisijos rekomendacijoje dėl aktyvios įtraukties adekvati pajamų parama nurodyta kaip viena iš trijų vienodai svarbių aktyvios įtraukties strategijos dalių ir pabrėžiama, kad adekvatus pajamų rėmimas turi būti siejamas su galimybe naudotis kokybiškomis paslaugomis ir įtraukiomis darbo rinkomis; kadangi skatinant socialinę įtrauktį taip pat reikia koordinuojamų priemonių, kurios būtų skirtos asmeniui ir jo išlaikomiems asmenims ir kurias papildytų pastovaus darbo skatinimo veiksmai;
- AI. kadangi daugelyje šalių pagrindinės kliūtys, trukdančios veiksmingai susieti įvairias aktyvios įtraukties dalis, yra valstybinių užimtumo tarnybų ir socialinės paramos įstaigų pajėgumo, įgūdžių ir išteklių trūkumas, tarnybų veiksmų koordinavimo ir bendradarbiavimo trūkumas ir tendencija teikti pirmenybę skirtingoms remtinoms grupėms, kurias gali būti lengviau pakartotinai integruoti į darbo rinką;¹
- AJ. kadangi 2013 m. Europos Komisijos socialinių investicijų dokumentų rinkinyje buvo pakartota, koks svarbus aktyvios įtraukties požiūris, ir pabrėžta adekvačios minimalių pajamų paramos svarba; kadangi nurodyta, kad galima pagerinti dabartinių nacionalinių minimalių pajamų sistemų adekvatumą siekiant užtikrinti, kad jų pakaktų oriam gyvenimui; kadangi nurodyta, kad Komisija pagal Europos semestro sistemą stebės paramos pajamoms adekvatumą ir šiuo tikslu remsis orientaciniais biudžetais, kai jie bus parengti bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis;
- AK. kadangi TDO rekomendacijoje Nr. 202 dėl minimalios socialinės apsaugos nurodyta, kad šalys turėtų kuo greičiau nustatyti minimalią socialinę apsaugą, apimančią pagrindines socialinės apsaugos garantijas, ir ją išlaikyti, o toliau joje teigiama, kad garantijos turėtų užtikrinti bent tai, kad visi, kuriems reikia paramos, visą gyvenimą galėtų naudotis esminėmis sveikatos priežiūros paslaugomis ir bazine pajamų apsauga, o visa tai drauge užtikrina galimybę naudotis prekėmis ir paslaugomis;
- AL. kadangi Taryba pripažino, kad reikia aktyvios įtraukties ir tinkamos pajamų paramos ir kad kovojant su skurdu svarbu laikytis integruoto visą gyvenimą apimančio požiūrio²;
- AM. kadangi ilgalaikiams bedarbiams, kurie 2015 m. pabaigoje sudarė 48,1 % visų ES bedarbių, t. y. 10,9 mln. asmenų, daug sunkiau sugrįžti į darbo rinką;
- AN. kadangi vaikų auginimas ir jų priežiūros laikotarpiai dažnai susiję su didelės dalies pajamų netekimu ir ilgalaikiais finansiniais nuostoliais (vadinamasis šeimos darbo užmokesčio skirtumas);

¹ Europos socialinės politikos tinklas, „Minimalių pajamų sistemos Europoje. 2015 m. nacionalinės politikos tyrimas“, 2016 m. sausio mėn.

² Tarybos išvados „Kova su skurdu ir socialine atskirtimi. Integruotas požiūris“, 2016 m. birželio 16 d.

- AO. kadangi vaiko priežiūra yra tikras darbas, kurį atlieka motinos ir tėvai, ir tai turi būti pripažįstama;
- AP. kadangi 2015 m. pabaigoje 5,1 % ES bedarbių buvo ryžtą praradę asmenys, kurie būtų norėję dirbti, bet buvo nustoję ieškoti darbo, ir kadangi šie asmenys nėra sistemingai įtraukiami į nedarbo statistiką;
- AQ. kadangi dėl nedarbo sparčiai ir nuolat blogėja darbuotojų gyvenimo sąlygos ir jų psichologinė bei emocinė būsena, o tai kenkia jų galimybėms atnaujinti įgūdžius, taigi ir (re)integracijos į darbo rinką galimybei;
- AR. kadangi tam tikros užimtumo viešajame sektoriuje programos drauge su minimalių pajamų sistemomis gali būti veiksminga tam tikrų kategorijų, tokių kaip darbo neturinčio jaunimo, ilgalaikių bedarbių ir kitų pažeidžiamų grupių, socialinės ir profesinės įtraukties priemonė; kadangi tokios programos galėtų būti veiksmingos tokioje aplinkoje ir tokiuose dideliu nedarbu pasižyminčiuose regionuose, kuriuose reikalingas perkvalifikavimas; kadangi pagal užimtumo viešajame sektoriuje programą dirbantiems asmenims taip pat bus lengviau susirasti naują darbą; kadangi tokios programos turi užtikrinti deramą darbo užmokestį ir apimti asmeniniams poreikiams pritaikytą planą, taip pat užtikrinti deramą darbą;
- AS. kadangi 2017 m. kovo 3 d. EPSCO tarybos priimtose išvadose dėl 2017 m. metinės augimo apžvalgos ir bendros užimtumo ataskaitos¹ valstybės narės raginamos užtikrinti, kad socialinės apsaugos sistemos užtikrintų deramą pajamų rėmimą ir kad įgyvendinant reformas dėmesys ir toliau būtų skiriamas, be kita ko, deramam pajamų rėmimui ir kokybiškų aktyvumo skatinimo ir įgalėjimo paslaugų teikimui;
- AT. kadangi profesinis mokymas, ypač su darbo susijusios mokymo programos, suteikia galimybę įgyti įgūdžių, reikalingų profesinei veiklai vykdyti ir savo profesiniam tinklui sukurti, ir taip užtikrinama tvari įtrauktis į darbo rinką ir sumažinama skurdo rizika;
- AU. kadangi minimalių pajamų sistemos sudaro labai mažą vyriausybės socialinių išlaidų procentinę dalį, tačiau duoda didelę investicijų grąžą, o neinvestavimo išlaidos turi didelį tiesioginį poveikį atitinkamiems asmenims ir ilgalaikėms visuomenės išlaidoms;
- AV. kadangi minimalios pajamos yra tinkamos visai visuomenei, nes jos nepamainomos siekiant užtikrinti daugiau lygybės visuomenėje, o visuomenėje, kurioje yra daugiau lygybės, daugelis socialinių ir ekonominių rodiklių yra geresni;
- AW. kadangi minimalių pajamų sistemos yra veiksmingas ekonomikos skatinimo būdas, nes pinigai naudojami neatidėliotiniems poreikiams tenkinti ir vėl iš karto patenka į realiąją ekonomiką;
- AX. kadangi JT Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 25 straipsnyje pripažinta teisė į pakankamą gyvenimo lygį ir nurodomas mastas, koku išmokų dydis suteikia žmonėms pakankamai išteklių siekiant užtikrinti „jų sveikatą ir gerovę atitinkantį gyvenimo

---

¹ Tarybos dokumentas 6885/17 „Metinė augimo apžvalga ir bendra užimtumo ataskaita. Politinės užimtumo ir socialinės politikos gairės. – Tarybos išvados“, 2017 m. kovo 3 d. ir Tarybos dokumentas 6887/17 „Bendra Komisijos ir Tarybos užimtumo ataskaita, pridėdama prie Komisijos komunikato „2017 m. metinė augimo apžvalga“ (2017 m. kovo 3 d.).

standartą“; kadangi aprėptis nurodo mastą, kuriuo visiems, kuriems reikia paramos, taikomos tinkamumo sąlygos, susijusios su minimalių pajamų sistema; kadangi panaudojimas nurodo mastą, kuriuo tie, kurie turi teisę gauti minimalių pajamų išmoką, iš tiesų ją gauna;

- AY. kadangi dažnai tinkamų mokėjimų trūkumas kartu su ribota aprėptimi ir mažu panaudojimu, be kita ko, dėl prasto administravimo, netinkamų galimybių susipažinti su informacija, pernelyg didelio biurokratizmo ir stigmatizavimo reiškia, kad atitinkamais mokėjimais pažeidžiamiausiems visuomenės nariams toli gražu neužtikrinamas orus gyvenimas¹;
- AZ. kadangi daug valstybių narių turi problemų dėl didelių biudžeto deficitų ir didelių skolų ir todėl sumažino savo socialines išlaidas, o tai paveikė visuomenės sveikatos, švietimo, socialinės rūpybos ir apsaugos bei būstų sistemas ir ypač galimybes naudotis susijusiomis paslaugomis, ir tų paslaugų adekvatumą, prieinamumą ir kokybę, o tai neigiamai paveikė visų pirma labiausiai skurstančius tų valstybių narių visuomenių narius;
- BA. kadangi minimalių pajamų sistemos gali būti automatinės makroekonominės stabilizavimo priemonės reaguojant į ekonominius sukrėtimus;
- BB. kadangi minimalių pajamų sistemų veiksmingumas, susijęs su skurdo mažinimu, integracijos į darbo rinką skatinimu, ypač jaunimo, ir veikimas kaip automatinė stabilizavimo priemonė valstybėse narėse itin skiriasi;
- BC. kadangi minimalių pajamų politika veikia kaip automatinė stabilizavimo priemonė; kadangi šalyse, kurios turi tvirtas namų ūkio disponuojamųjų pajamų rėmimo sistemas, nuosmukis buvo ne toks smarkus;
- BD. kadangi dėl mokesčių vengimo ir mokesčių slėpimo sudaromos nevienodos sąlygos ES ir valstybės narės netenka daug pajamų, kurios kitaip padėtų užtikrinti pakankamą tvirtos socialinės ir visuomenės rūpybos politikos finansavimą, taip pat mažėja vyriausybės pajamos, kuriomis galėtų būti finansuojamos geresnės ekonominio augimo sąlygos, didesnės pajamos ir socialinė politika; kadangi šis reiškinys yra rimta ES problema;
- BE. kadangi iš daugelio tyrimų matyti, kad skurdas neigiamai veikia ekonomikos augimą²;
- BF. kadangi kai kurios valstybės narės pradeda bandomuosius projektus, kad išbandytų minimalių pajamų politiką; tarp jų yra ir Suomija, kur atsitiktinai atrinkta 2 000 bedarbių grupė gaus jokiomis sąlygomis nesusaistytą 560 EUR sumą per mėnesį, ir tai turėtų būti pakankama paskata sutikti dirbti laikiną darbą arba darbą ne visą darbo laiką;
- BG. kadangi keletyje valstybių narių diskutuojama minimalių pajamų sistemų įgyvendinimo klausimu;

---

¹ Europos socialinės politikos tinklas, „Minimalių pajamų sistemos Europoje. 2015 m. nacionalinės politikos tyrimas“, 2016 m. sausio mėn.

² Žr. Pasaulio bankas, „Poverty Reduction and Growth: The Virtuous and Vicious Circle“, 2006; EPBO, „Trends in Income Inequality and its Impact on Economic Growth“, 2014 m.

Minimalių pajamų sistemos

1. ragina visas valstybes nares pradėti taikyti pakankamų minimalių pajamų sistemas ir priemonės, kuriomis padedama sugrįžti į darbo rinką dirbti galintiems asmenims, taip pat švietimo ir mokymo programas, pritaikytas atsižvelgiant į paramos gavėjo asmeninę ir šeimos padėtį, kad būtų remiami nepakankamai pajamų turintys namų ūkiai ir būtų užtikrintas deramas gyvenimo lygis; pabrėžia, kad šios minimalios pajamos turėtų būti paskutinis socialinės apsaugos tinklas ir jas, papildomai prie užtikrintų galimybių naudotis kokybiškomis paslaugomis ir aktyvios darbo rinkos politikos priemonėmis, turėtų sudaryti pakankama finansinė parama, nes tai veiksmingas būdas kovoti su skurdu ir užtikrinti tinkamas gyvenimo sąlygas visiems, kurie neturi pakankamai lėšų; atsižvelgdamas į tai, mano, kad teisė į socialinę paramą yra pagrindinė teisė ir kad pakankamų minimalių pajamų sistemos suteikia žmonėms galimybę oriai gyventi, padeda jiems visapusiškai dalyvauti visuomenėje ir užtikrinta jų savarankiškumą visą gyvenimą;
2. mano, kad įtraukios visuomenės, kurioje nėra skurdo, skatinimas turi būti pagrįstas sukaupto turto persikirstymu, gerinant darbo, kuriame užtikrinamos darbuotojų teisės, statusą remiantis kolektyvinėmis derybomis ir darbo užmokesčio didinimu ir teikiant visuotines, nemokamas ir aukštos kokybės viešąsias sveikatos, socialinės apsaugos ir švietimo paslaugas, kurios padėtų nutraukti uždarą atskirties ratą ir skatintų vystymąsi;
3. pabrėžia, kad svarbu teikiant pakankamą viešąjį finansavimą finansuoti minimalių pajamų sistemas; ragina Komisiją konkrečiai stebėti, kaip naudojama 20 % visų ESF lėšų, skirtų kovai su skurdu ir socialine atskirtimi, ir vykdant būsimą Bendrųjų nuostatų Europos socialiniam fondui reglamento (Reglamentas (ES) Nr. 1303/2013) peržiūrą ir ypač Europos Sąjungos užimtumo ir socialinių inovacijų programą (EaSI) taip pat išnagrinėti finansavimo galimybes siekiant visoms valstybėms narėms padėti sukurti minimalių pajamų sistemą tais atvejais, kai jos nėra, arba pagerinti esamų sistemų veikimą ir veiksmingumą ir prireikus apsvarstyti galimybę įsteigti atitinkamą laikiną Europos fondą, kuris veiktų kaip sanglaudos politikos ir Europos solidarumo priemonė;
4. pripažįsta, kad valstybėms narėms sudėtinga sukurti aukšto lygio minimalių pajamų sistemas, atsižvelgiant į tai, kad jų nebuvo arba jos yra nekokybiškos; todėl prašo valstybių narių siekti palaipsniui įgyvendinti pakankamų minimalių pajamų sistemas, kurias taikant būtų sprendžiami sistemų adekvatumo, aprėpties ir panaudojimo klausimai;
5. pabrėžia, kad priėmus minimalių pajamų sistemas gali būti sumažinta nelygybė ir krizės socialinis poveikis ir jos gali turėti anticiklinį poveikį, nes būtų išteklių, kuriais būtų didinama paklausa vidaus rinkoje;
6. pabrėžia, kad visiems remtiniams asmenims asmenims, įskaitant didžiausią atskirtį patiriančius asmenis, pvz., benamius, labai svarbu turėti pakankamas minimalias pajamas, kad galėtų patenkinti savo pagrindinius poreikius; mano, kad pakankamos minimalios pajamos yra pajamos, būtinos tam, kad remtini asmenys galėtų oriai gyventi, ir kad šis klausimas turėtų būti svarstomas kartu su teise naudotis visuotinėmis viešosiomis ir socialinėmis paslaugomis; mano, jog minimalių pajamų sistemos turi užtikrinti, kad socialinė priklausomybė netaptų nuolatinė, ir sudaryti palankesnes sąlygas įtraukti į visuomenę; primena, kad rekomendacijoje dėl aktyvios įtraukties

pripažįstama būtinybė priimti integruotą strategiją įgyvendinant tris socialinės įtraukties ramsčius (deramą pajamų paramą, įtraukias darbo rinkas ir galimybę naudotis kokybiškomis paslaugomis);

7. pabrėžia automatinio socialinės rūpybos sistemų stabilizavimo aspekto svarbą siekiant atremti išorės veiksnių, pvz., nuosmukių, poveikio sukeltas socialinio sukrėtimo bangas; todėl ragina valstybes nares atsižvelgiant į TDO rekomendaciją Nr. 202, kurioje nustatyta minimali socialinė apsauga, užtikrinti ir padidinti investicijas į socialinės apsaugos sistemas siekiant užtikrinti jų veiksmingumą mažinant skurdą ir nelygybę bei užkertant jiems kelią ir sistemų tvarumą;
8. mano, kad vykstant diskusijai apie minimalias pajamas svarbu pabrėžti ypatingą vaikų turinčių šeimų ir vienišų tėvų padėtį ir pažeidžiamumą;
9. pabrėžia, kad žmonės turėtų turėti sąlygas visapusiškai dalyvauti visuomenėje ir ekonomikoje ir kad ši teisė turi būti visiškai pripažinta ir matoma formuojant Sąjungos politiką, t. y. turi būti užtikrintos kokybiškos universalios socialinės apsaugos sistemos, kurios apimtų veiksmingas ir tinkamas minimalių pajamų sistemas;
10. mano, kad, siekiant skatinti subalansuotą ir integracinį augimą, taip padėti pailginti darbingą amžių, kurti darbo vietas ir mažinti nelygybę, tebėra labai svarbu užtikrinti socialinę apsaugą, įskaitant pensijas ir tam tikras paslaugas, pavyzdžiui, sveikatos, vaikų ir ilgalaikės priežiūros; todėl ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti vykdyti politiką, kuria visą asmens gyvenimą būtų užtikrinamas socialinės apsaugos sistemų pakankumas, adekvatumas ir veiksmingumas, ir tokiu būdu užtikrinti galimybę oriai gyventi, kovoti su nelygybe ir skatinti integraciją siekiant panaikinti skurdą, visų pirma iš darbo rinkos išstumtų asmenų ir pažeidžiamiausių grupių;
11. pabrėžia, kad pakankamos pajamos visą gyvenimą – tai būdas padėti asmenims, kurių pajamos nepakankamos, gyventi orų gyvenimą;
12. pabrėžia, kad tinkamos minimalių pajamų sistemos yra veiksminga įtraukties priemonė, kuria skatinamas socialinis dalyvavimas ir įtrauktis;
13. primena, kad vienas iš pagrindinių strategijos „Europa 2020“ tikslų – sumažinti skurdą ir socialinę atskirtį patiriančių žmonių skaičių bent 20-čia mln. ir kad tam tikslui pasiekti reikia daugiau pastangų; mano, kad minimalių pajamų sistemos gali būti naudingas būdas šiam tikslui pasiekti;
14. pabrėžia, kad geriausias būdas kovoti su skurdu ir socialine atskirtimi yra deramas darbas; šiuo atžvilgiu primena, kad svarbu skatinti augimą, investicijas ir darbo vietų kūrimą;
15. labai apgailestauja, kad kai kuriose valstybėse narėse, regis, nepaisoma Tarybos rekomendacijos 92/441/EEB, kurioje pripažįstama „pagrindinė asmens teisė turėti pakankamai išteklių ir gauti socialinę paramą, kad galėtų gyventi oriai“;
16. atkreipia dėmesį į tai, kad nors dauguma valstybių narių turi minimalių pajamų sistemas, kai kuriomis tokiomis sistemomis neteikiama tinkama pajamų parama visiems

žmonėms, kuriems jos reikia¹; ragina visas valstybes numatyti ir, jei reikia, pagerinti garantuotų minimalių pajamų sistemas siekiant užkirsti kelią skurdui ir paskatinti socialinę įtrauktį;

17. pabrėžia, kad pradėjus taikyti nacionalinę minimalių pajamų sistemą neturėtų sumažėti regioninėmis minimalių pajamų sistemomis teikiama apsauga;
18. pabrėžia Europos semestro svarbą skatinant valstybes nares, kurios dar neturi minimalių pajamų sistemų, pradėti taikyti tinkamų pajamų paramos sistemas;
19. pažymi, kad kai kuriose valstybėse narėse teisė į minimalių pajamų išmokas priklauso nuo dalyvavimo aktyviose darbo rinkos priemonėse; šiuo atžvilgiu pabrėžia svarbą ES, kaip tarpininkės, kuri sudaro sąlygas valstybėms narėms keistis geriausia patirtimi, vaidmenį;
20. pakartoja savo poziciją, išreikštą 2010 m. spalio 20 d. rezoliucijoje dėl minimalių pajamų vaidmens kovojant su skurdu ir skatinant įtraukties principais grindžiamą visuomenę Europoje;
21. atkreipia dėmesį į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę dėl pagrindų direktyvos dėl pakankamų minimalių pajamų Europos Sąjungoje, kurioje turėtų būti nustatyti bendri standartai ir rodikliai, numatyti jos įgyvendinimo stebėsenos metodai ir tobulinamas suinteresuotųjų subjektų, valstybių narių ir Sąjungos institucijų dialogas; šiuo klausimu pažymi, kad buvo įrodyta, jog pagal dabartines ES Sutartis teisiškai įmanoma priimti pagrindų direktyvą dėl minimalių pajamų²; mano, kad tokia sistema turėtų būti grindžiama konkrečiais faktais ir kuriama atsižvelgiant į kiekvienos valstybės narės socialinę ir ekonominę padėtį ir ankstesnę praktiką ir kad ji galėtų būti veiksnys, skatinantis žmones būti ekonomiškai aktyvius; todėl ragina Komisiją ir valstybes nares šiuo tikslu apsvarstyti būdus ir priemones, kuriais visose valstybėse narėse būtų užtikrintos pakankamos minimalios pajamos;
22. palankiai vertina Komisijos pareiškimą, kad Europos semestre šiuo metu didesnis dėmesys skiriamas užimtumo ir socialiniams rodikliams, bet mano, kad reikia daugiau pastangų šiam tikslui pasiekti ir visuotiniam nuoseklumui užtikrinti, ypač skatinant socialines investicijas; ragina Komisiją reguliariai stebėti ir vertinti su konkrečioms šalims skirtomis rekomendacijomis susijusių valstybių narių pažangą teikiant prieinamas, įperkamas ir kokybiškas paslaugas ir įgyvendinant adekvačias ir veiksmingas minimalių pajamų sistemas;
23. pabrėžia Europos semestro svarbą stebint esamų minimalių pajamų sistemų adekvatumą ir jų poveikį skurdo mažinimui, ypač pasitelkiant konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, tačiau taip pat pabrėžia bendros užimtumo ataskaitos ir metinės augimo apžvalgos svarbą;
24. pabrėžia, kad minimalių pajamų sistemos turėtų užtikrinti didesnes nei skurdo riba pajamas, užkirsti kelią dideliu materialiniu nepritekliu ir padėti namų ūkiams išėiti

¹ „Minimalių pajamų sistemos Europoje. 2015 m. nacionalinės politikos tyrimas“, 2015 m.

² A. Van Lancker, Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi organizacijų tinklo darbo dokumentas dėl pagrindų direktyvos dėl tinkamų minimalių pajamų, 2010 m. rugsėjo mėn.

iš tokios padėties ir kad drauge su jomis turėtų būti teikiamos viešosios paslaugos, pvz., sveikatos priežiūros, švietimo ir vaikų priežiūros;

25. mano, kad minimalių pajamų sistemos turėtų būti įtrauktos į strateginį požiūrį į socialinę įtrauktį ir integraciją, įskaitant ir bendras politikos kryptis, ir tikslines priemones (susijusias su aprūpinimu būstu, sveikatos priežiūros, švietimo ir mokymo, socialinėmis paslaugomis ir kitomis visuotinės svarbos paslaugomis), kurios padėtų žmonėms įveikti skurdą ir sykiu teikti konkrečiam asmeniui pritaikytą paramą, taip pat sudarytų galimybes įsidarbinti dirbti galintiems asmenims; mano, kad tikrasis minimalių pajamų sistemų tikslas yra ne vien teikti paramą, bet visų pirma padėti paramos gavėjams pereiti iš socialinės atskirties į aktyvų gyvenimą ir tokiu būdu išvengti ilgalaikės priklausomybės;
26. ragina valstybes nares pagerinti valdymo institucijų ir tarnybų, susijusių su skirtingomis aktyvios įtraukties dalimis, koordinavimą ir integruotą planavimą, t. y. sukurti vieną informacinį centrą klientams ir didinti tarnybų pajėgumą ir joms prieinamus išteklius, kad būtų didinamas atitinkamų paslaugų prieinamumas ir kokybė;
27. mano, kad pakankamas pajamas būtina užtikrinti ir pažeidžiamoje padėtyje esantiems asmenims, kurie negali ar kuriems neįmanoma grįžti į darbą, kaip pripažinta rekomendacijoje dėl aktyvios įtraukties;
28. ragina toliau siekti didelės konkrečios pažangos siekiant užtikrinti minimalių pajamų sistemų adekvatumą, kad būtų sumažintas skurdas ir socialinė atskirtis, ypač pažeidžiamiausių grupių, ir padedama užtikrinti jų teisę į orų gyvenimą;
29. susirūpinęs pažymi, kad daugelyje valstybių narių ilgalaikės priežiūros išlaidos netgi viršija vidutines pensines pajamas; pabrėžia, kad svarbu atsižvelgti į konkrečius skirtingų amžiaus grupių poreikius ir pragyvenimo išlaidas;
30. pabrėžia, kad svarbu nustatyti tinkamus atrankos kriterijus, kurie būtų pritaikyti prie socialinės ir ekonominės padėties valstybėse narėse, kad būtų galima naudotis adekvačia minimalių pajamų sistema; mano, jog šie kriterijai turi apimti faktą, kad asmuo negauna bedarbio pašalpos, arba aplinkybę, jog neužtenka gauti paramą, kad būtų išvengta skurdo ir socialinės atskirties; pagal juos taip pat turėtų būti atsižvelgiama į vaikų ir kitų išlaikomų asmenų skaičių; pabrėžia, kad šiais kriterijais neturėtų būti sukurtos neįveikiamos administracinės kliūtys žmonėms, kurių padėtis jau labai pažeidžiama, naudotis minimalių pajamų sistemomis, pvz., reikalavimais benamiams turėti adresą;
31. kartoja, kad svarbios vienodos galimybės naudotis minimalių pajamų sistemomis nediskriminuojant dėl etninės kilmės, lyties, išsilavinimo, tautybės, seksualinės orientacijos, religijos, negalios, amžiaus, politinių įsitikinimų ar socialinės ir ekonominės padėties;
32. yra susirūpinęs dėl to, kad daug žmonių, turinčių teisę į minimalias pajamas, jomis nepasinaudoja; mano, kad nepanaudojimas yra viena iš pagrindinių kliūčių atitinkamų žmonių socialinei įtraukčiai; prašo Komisijos ir Socialinės apsaugos komiteto toliau nagrinėti nepanaudojimo problemą ir parengti rekomendacijas ir gaires, kaip spręsti šią problemą; ragina valstybes nares kovoti su nepanaudojimu, be kita ko, didinant

visuomenės informuotumą apie tai, kad esama minimalių pajamų sistemų, teikiant tinkamas gaires dėl galimybių jomis naudotis ir gerinant jų administracinį organizavimą;

33. pabrėžia, jog valstybės narės turi imtis konkrečių veiksmų, kad nustatytų atitinkamais rodikliais, įskaitant orientacinius biudžetus, pagrįstą minimalių pajamų ribą ir taip užtikrintų ekonominę ir socialinę sanglaudą bei sumažintų skurdo riziką visose valstybėse narėse; kad ši informacija turėtų būti pateikiama kasmet per Tarptautinę skurdo panaikinimo dieną (spalio 17 d.);
34. pažymi, kad daug kur jau naudojami minimalių pajamų apsaugos rodikliai (angl. *Minimum Income Protection Indicators*, MIPi); ragina visoms valstybėms narėms naudoti minimalių pajamų apsaugos rodiklių duomenis, kuriais remiantis taip pat bus galima geriau palyginti nacionalines sistemas;
35. mano, kad minimalios pajamos turėtų būti laikomos laikinomis ir visada turėtų būti papildytos aktyvia integracijos į darbo rinką politika;
36. teigia, kad minimalių pajamų sistemos yra pereinamojo laikotarpio priemonės, kuriomis siekiama mažinti skurdą, socialinę atskirtį ir nelygybę ir su jais kovoti, ir kad jos turėtų būti laikomos socialinėmis investicijomis; atkreipia dėmesį į anticiklinį minimalių pajamų sistemų poveikį;
37. primygtinai pabrėžia, kad nustatant minimalių pajamų dydį būtina deramai atsižvelgti į išlaikomų asmenų, ypač vaikų ar itin priklausomų asmenų, skaičių, kad būtų galima ištrūkti iš uždaro skurdo, ypač vaikų skurdo, rato; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti greitą 2013 m. rekomendacijos „Investicijos į vaikus. Padėkime išsivaduoti iš nepalankios socialinės padėties“ įgyvendinimą; be to, mano, kad Komisija turėtų rengti metinę pažangos, padarytos kovojant su vaikų skurdu ir įgyvendinant rekomendaciją, ataskaitą, remdamasi rekomendacijoje pateiktais rodikliais;
38. nurodo, kad orientaciniai biudžetai gali padėti nustatyti dydį minimalių pajamų, reikalingų žmonių pagrindiniams poreikiams patenkinti, įskaitant ir nepiniginius aspektus, pvz., švietimo ir mokymosi visą gyvenimą, tinkamo būsto, kokybiškų sveikatos priežiūros paslaugų, laisvalaikio ir socialinės veiklos ar pilietinio dalyvavimo prieinamumą, kartu atsižvelgiant į namų ūkio sudėtį ir amžių, taip pat į kiekvienos valstybės narės ekonominę ir socialinę padėtį; primena, kad Komisijos socialinių investicijų dokumentų rinkinyje valstybės narės primygtinai raginamos nustatyti orientacinius biudžetus siekiant padėti parengti veiksmingą ir adekvačią pajamų paramą, kurią teikiant būtų atsižvelgiama į vietos, regioniniu ir nacionaliniu lygmenimis nustatytus socialinius poreikius, kad būtų padidinta socialinė sanglauda; be to, ragina orientacinius biudžetus naudoti kaip priemonę valstybių narių numatytų minimalių pajamų sistemų adekvatumui vertinti;
39. mano, kad valstybės narės, nustatydamos adekvačias minimalių pajamų sistemas, turėtų atsižvelgti į Eurostato nustatytą skurdo rizikos ribą, kuri sudaro 60 % nacionalinės ekvivalentinių disponuojamųjų pajamų medianos (po socialinių pervedimų) ir į kitus rodiklius, tokius kaip orientacinis biudžetas; mano, kad orientacinius biudžetus būtų galima naudoti siekiant geriau kovoti su skurdu ir išbandyti minimalių pajamų dydžio ir pirmiau minėtos ribos tvirtumą sykiu laikantis subsidiarumo principo;

40. mano, kad tai, jog nėra naujausių su pajamomis ir gyvenimo sąlygomis susijusių duomenų, yra kliūtis orientacinio biudžeto ir minimalių pajamų įgyvendinimui ir palyginimui atsižvelgiant į nacionalinius ypatumus;
41. ragina Komisiją ir valstybes nares keistis geriausia patirtimi minimalių pajamų sistemų klausimu;
42. ragina Europos Komisiją ir Socialinės apsaugos komitetą dokumentuoti ir skleisti sėkmingų strategijų pavyzdžius ir skatinti tarpusavio vertinimą ir kitus keitimosi gerąja patirtimi minimalių pajamų sistemų klausimu būdus; rekomenduoja sutelkti šias pastangas tokiems svarbiems klausimams kaip reguliaraus didinimo užtikrinimas, aprėpties ir panaudojimo gerinimas, atgrasomųjų priemonių klausimo sprendimas ir skirtingų aktyvios įtraukties dalių sąsajų stiprinimas;
43. mano, kad atsižvelgiant į daugybę klausimų, susijusių su minimalių pajamų sistemomis, pvz., prieinamumą, aprėptį, finansavimą, teisės į išmokas sąlygas ir trukmę, Europos lygmeniu parengta nacionalinių minimalių pajamų sistemų bendrų tikslų koncepcija galėtų būti naudinga padedant užtikrinti vienodas sąlygas valstybėse narėse; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją atlikti minimalių pajamų sistemų poveikio ES vertinimą, paprašyti reguliariai jas stebėti ir teikti ataskaitas, ir išnagrinėti, kokių tolesnių veiksmų reiktų imtis, kad būtų atsižvelgiama į kiekvienos valstybės narės ekonomines ir socialines sąlygas ir labiausiai paveiktų grupių poreikius, taip pat įvertinti, ar taikant tas sistemas namų ūkiai gali patenkinti pagrindinius asmens poreikius ir sumažinti skurdą;
44. atkreipia dėmesį į tai, kad dėl pastaraisiais metais ES nustatytoje ekonomikos politikoje vyravusių griežtų taupymo priemonių sulėtėjo ekonomika, padidėjo nedarbas ir sumažėjo galimybių įsidarbinti, kad dėl to padaugėjo žmonių, kuriems gresia skurdas ir socialinė atskirtis, ir kad ši problema ypač opi tose valstybėse narėse, kuriose didelis nedarbo ar ilgalaikio neaktyvumo lygis;
45. yra susirūpinęs dėl nedarbo išmokų kiekio ir (arba) trukmės sumažėjimo, taip pat tinkamumo kriterijų griežtinimo pastaraisiais metais daugelyje valstybių narių, dėl to daugiau žmonių turi naudotis minimalių pajamų sistemomis ir šioms sistemoms daromas papildomas spaudimas¹;
46. pabrėžia, kad nelygybė didėja visose valstybėse narėse ir ES;
47. yra susirūpinęs dėl to, kad pastaraisiais metais daugelyje valstybių narių sumažėjo minimalių pajamų sistemų išmokų ir aprėpties dydis; mano, kad valstybės narės turėtų padidinti minimalių pajamų sistemomis besinaudojančių asmenų, kuriems reikia paramos, aprėptį, atsižvelgiant į Europos socialinės politikos tinklo rekomendacijas²:
  - a) ragina valstybes nares, kurių sistemos labai sudėtingos ir susiskaidžiusios, supaprastinti jas ir kurti visapusiškesnes sistemas;

---

¹ Europos socialinės politikos tinklas, „Socialinės investicijos Europoje. 2015 m. nacionalinės politikos tyrimas“, 2016 m. sausio mėn.

² Europos socialinės politikos tinklas, „Minimalių pajamų sistemos Europoje. 2015 m. nacionalinės politikos tyrimas“, 2016 m. sausio mėn.

- b) ragina valstybes nares, kuriose dabartinis aprėpties mastas nedidelis, peržiūrėti savo sąlygas, kad būtų užtikrintas jų taikymas visiems žmonėms, kuriems reikia paramos;
- c) ragina valstybes nares, kurių minimalių pajamų sistemos šiuo metu neapima svarbių skurdą patiriančių grupių, pvz., benamių, pabėgėlių, prieglobsčio prašytojų, romų ar jaunimo, iš dalies pakeisti savo sistemas, kad jie būtų labiau įtraukti;
- d) ragina valstybes nares, kuriose valdymo institucijos turi didelę su minimalių pajamų sistemomis susijusių veiksmų laisvę, siekti ją sumažinti ir užtikrinti, kad būtų taikomi aiškūs ir nuoseklūs sprendimų priėmimo kriterijai ir kad jie būtų siejami su galimybe pasinaudoti veiksmingu apeliacinių skundų procesu;
48. pabrėžia, kad svarbu didinti darbuotojų, bedarbių ir pažeidžiamų visuomenės grupių dalyvavimą mokymosi visą gyvenimą programose ir poreikį gerinti profesinių kvalifikacijų lygį ir naujų įgūdžių įgijimą, nes tai labai svarbi priemonė, galinti paspartinti integraciją į darbo rinką, padidinti našumą ir padėti žmonėms rasti darbą;
49. pabrėžia demografinių pokyčių svarbą kovojant su skurdu Europoje;
50. pabrėžia, kad reikia nedelsiant imtis praktinių skurdo ir socialinės atskirties panaikinimo, veiksmingų socialinės apsaugos tinklų skatinimo ir nelygybės mažinimo priemonių taip, kad būtų padėta užtikrinti ekonominę ir teritorinę sanglaudą; pabrėžia, kad šių priemonių turi būti imamasi atitinkamu lygmeniu ir vykdant nacionalinius ir Europos lygmens veiksmus, laikantis kompetencijos padalijimo atitinkamoms politikos sritims;
51. pritaria Komisijos požiūriui į socialines investicijas, pagal kurį laikoma, kad gerai parengta socialinė politika prisideda prie ekonomikos augimo ir tuo pačiu apsaugo žmones nuo skurdo ir veikia kaip ekonominė stabilizavimo priemonė¹;
52. palankiai vertina svarstymus ir tyrimus, susijusius su būdais, kaip pasiekti, kad pajamos ir turtas mūsų visuomenėse būtų paskirstomas teisingiau;
53. pabrėžia, kad pagrindiniai veiksniai, trukdantys valstybėms narėms plėtoti požiūrį į socialines investicijas, apima ekonomikos krizės poveikį ir politinę aplinką, kurioje vyrauja griežta taupymo politika²;
54. ragina formuojant makroekonominę politiką nuo šiol dėmesį skirti būtinybei sumažinti socialinę nelygybę ir užtikrinti visų socialinių grupių galimybę pasinaudoti tinkamai finansuojamomis viešosiomis socialinėmis paslaugomis, taigi naikinti skurdą ir socialinę atskirtį;
55. ragina imtis veiksmų, kad būtų sumažinta socialinė nelygybė suteikiant žmonėms galimybių kuo geriau išnaudoti savo talentus ir sugebėjimus; taip pat ragina socialinę paramą tikslingai skirti tiems, kurie ir gyvena skurdžiai, ir negali savo pastangomis

---

¹ Europos Komisija: 2013 m. vasario 20 d. komunikatas „Socialinės investicijos į augimą ir socialinę sanglaudą, visų pirma naudojant 2014–2020 m. Europos socialinio fondo lėšas“ (COM(2013)0083) ir ESPN, „Socialinės investicijos Europoje. 2015 m. nacionalinės politikos tyrimas“, 2015.

² Europos Komisija, „Socialinės investicijos Europoje“ (op. cit.).

uždirbti pakankamų pajamų;

56. atkreipia dėmesį į tai, kad naujausia reformų, grindžiamų atleidimu nuo mokesčių, patirtis rodo, jog minimalių pajamų politiką tinkamiau finansuoti naudojant paramą biudžetui, o ne mokesčių paskatas;
57. pabrėžia, kad švietimas, socialiniai pervedimai ir pažangi, teisinga ir paskirstomojo pobūdžio apmokestinimo sistema kartu su praktinėmis konkurencingumo didinimo ir kovos su mokesčių vengimu ir slėpimu priemonėmis – visa tai gali prisidėti prie ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos;
58. pabrėžia, kad esamas minimalių pajamų sistemas reikia pakoreguoti siekiant geriau spręsti jaunimo nedarbo problemą;

Užimtumo viešajame sektoriuje programos

59. atkreipia dėmesį į tam tikras užimtumo viešajame sektoriuje programas, pagal kurias suteikiama galimybė visiems norintiems ir pajėgiantiems dirbti asmenims gauti laikiną darbą viešajame sektoriuje ar privačiose ne pelno organizacijose arba socialinės ekonomikos įmonėse; vis dėlto pabrėžia, kad svarbu, jog, remiantis kolektyvinėmis derybomis ir darbo teisės aktais, šiomis programoms būtų skatinamas darbas, kuriame užtikrinamos darbuotojų teisės;
60. mano, kad užimtumo viešajame sektoriuje programos turėtų padėti padidinti darbuotojų įdarbinamumą ir palengvinti jų patekimą į įprastą darbo rinką; primena, kad šios programos turėtų apimti individualiems poreikiams pritaikytą planą, užtikrinti deramą darbo užmokestį ir deramą darbą;
61. mano, kad ES turėtų teikti prioritetą deramo darbo vietų kūrimui, nes tai būtų svarbus žingsnis mažinant skurdą ir socialinę atskirtį;
62. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti visapusišką visų suinteresuotųjų subjektų, ypač socialinių partnerių ir pilietinės visuomenės organizacijų, dalyvavimą rengiant, įgyvendinant ir stebint minimalių pajamų politiką ir programas;
63. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

AIŠKINAMOJI DALIS

Didelė finansų krizė, krečianti Europą nuo 2008 m., padarė ilgalaikį poveikį Europos darbo rinkai, taip pat labai paveikė ir iš esmės pakeitė socialinę struktūrą ir taip palaiapsniui padidino atotrūkį tarp socialinių sluoksnių, išryškino tam tikrą žemyno šiaurės ir pietų atskirtį, taip pat lėmė tai, kad šiuo metu 120 mln. gyventojų gresia skurdas ir socialinė atskirtis.

Nepaisant Europos institucijų ir nacionalinių vyriausybių pastangų imtis priemonių, kuriomis būtų galima tam tikru mastu sumažinti neigiamą krizės poveikį, nedarbo ir skurdo lygis vis dar nemažėja; reikšmingų rezultatų nedavė nei valstybėms narėms vykdyti privalomos struktūrinės reformos, nei nacionalinių vyriausybių bandymai skatinti aktyvią darbo politiką.

Šio pranešimo dėl garantuotų minimalių pajamų tikslas – pateikti praktinių nurodymų, kokių papildomų veiksmų reikia imtis, kad, viena vertus, būtų suvaldyti socialiniai ekonomikos krizės padariniai ir imtasi veiksmingų priemonių siekiant ištraukti iš skurdo 120 mln. ES piliečių ir panaikinti jų patiriamą socialinę atskirtį, ir, kita vertus, būtų skatinama aktyvi darbo vietų kūrimo politika ir užtikrinamas tvarus užimtumas.

Iš tikrųjų, dėl įvairių priežasčių darbuotojai, kurie netenka darbo, praranda ir savo derybinę galią derybose ir taip tampa pašaliečiais, beveik neturinčiais galimybių grįžti į darbo rinką. Prie to, kad jie atsiduria darbo rinkos užribyje, prisideda kiti padėtį bloginantys veiksniai, kaip antai laipsniškas gebėjimų nykimas ir savivertės bei ryžto praradimas, dėl kurių asmuo taip pat atitolsta nuo aktyvaus socialinio gyvenimo. Patiriama daug įvairaus pobūdžio žalos, kaip antai:

- gamybos nuostoliai;
- socialinė atskirtis;
- įgūdžių praradimas;
- psichologinė žala;
- trumpesnė tikėtina gyvenimo trukmė;
- motyvacijos praradimas;
- pablogėjęs šeimos gyvenimas;
- didėjanti nelygybė;
- vertybių ir atsakomybės praradimas.

Be to, kai kuriais atvejais darbo praradimas gali nulemti įvairių formų nedeklaruojamą darbą, su kuriuo reikia stengtis kovoti visais įmanomais būdais.

Būtinybė sukurti Europos minimalių pajamų sistemą kyla dėl to, kad nustatyta, jog skirtinga įvairių valstybių narių praktika nesuteikia galimybių bendrai spręsti skurdo ir nelygybės problemas. Todėl Europa turėtų dėti visas pastangas, kad įgyvendintų tikslus, nustatytus strategijoje „Europa 2020“, kurios pagrindinis tikslas – suteikti skurde gyvenantiems ir socialinę atskirtį patiriantiems asmenims galimybę išbristi iš tokios padėties.

Šiuo metu šį tikslą galima pasiekti įgyvendinant aktyvią darbo rinkos, mokymo ir paramos asmenims visose su jais susijusiose srityse politiką.

Naujų darbo vietų kūrimas įmanomas dėmesį skiriant tiems sektoriams, kurie, kaip dabar žinoma, labiausiai tinkami didelėms investicijoms (būtų galima paminėti žiedinę ekonomiką, žaliąją ekonomiką ir socialinę ekonomiką), užtikrinant perkvalifikavimą ir jau įgytų įgūdžių ugdymą.

Pagrindinis šiame pranešime pateikiamas prašymas – naudoti atitinkamus bendrus rodiklius,

kuriais būtų galima užtikrinti socialinę ir ekonominę sanglaudą, taip pat sumažinti nevienodo dydžio darbo užmokesčio už tą pačią veiklą riziką.

Minimalių pajamų sistema taip pat turėtų būti derinama su strateginiu požiūriu, kad būtų galima siekti socialinės integracijos, todėl rekomenduojama lygiagrečiai su minimalių pajamų sistemos įgyvendinimu priimti veiksmingas socialinės apsaugos priemones įvairiose piliečių gyvenimo srityse, pvz., užtikrinti galimybes turėti būstą, gauti sveikatos priežiūros, švietimo ir mokymo paslaugas.

Šiuo pranešimu siekiama ne tik skatinti diskusijas šia tema, kurios įvairiais lygmenimis vyksta jau daug metų, bet ir įpareigoti Komisiją pareikšti savo griežtą, ryžtingą ir faktais pagrįstą poziciją šiuo klausimu.

29.6.2017

EKONOMIKOS IR PINIGŲ POLITIKOS KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Užimtumo ir socialinių reikalų komitetui

dėl minimalių pajamų politikos kaip kovos su skurdu priemonės
(2016/2270(INI))

Nuomonės referentas: Miguel Viegas

PASIŪLYMAI

Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas ragina atsakingą Užimtumo ir socialinių reikalų komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. kadangi 2015 m. 23,7 % 28 ES valstybių narių gyventojų ir 12,5 % jų darbuotojų, vyresnių nei 18 metų, buvo iškilusi skurdo ir socialinės atskirties rizika¹;
- B. kadangi 2015 m. 17,3 % 28 ES valstybių narių gyventojų buvo iškilusi būtent skurdo rizika²; kadangi, Eurostato nuomone, šiuo specifiniu rodikliu nematuojama gerovė ar skurdas, tačiau parodoma, kad asmens pajamos, palyginti su kitais asmenimis toje pačioje šalyje, yra mažos, nors tai nebūtinai reiškia žemą gyvenimo lygį;
- C. kadangi bendras žmonių, kuriems kyla skurdo ir socialinės atskirties rizika, skaičius ES nuo 2008 iki 2015 m. padidėjo 1,6 mln. (5,5 mln. euro zonoje), o tai priešinga strategijos „Europa 2020“ tikslui iki 2020 m. šį skaičių sumažinti 20 mln.;
- D. kadangi pagal Eurostato³ parengtą metodiką nustatyta skurdo rizikos riba yra 60 % nacionalinės ekvivalentinių disponuojamų pajamų medianos (po socialinių pervedimų);
- E. kadangi Europa – vienas iš turtingiausių regionų pasaulyje, nors pastarieji skurdžių pajamų duomenys rodo, kad Europoje skurdas didėja ir yra didelių materialinių nepriteklių;
- F. kadangi skurdžios pajamos yra tik bendros skurdo sąvokos dalis, todėl skurdas susijęs ne tik su materialiniais ištekliais, bet ir su socialiniais ištekliais, būtent švietimu, sveikata ir

¹ Eurostatas, „People at risk of poverty or social exclusion“, 2016 m. gruodžio mėn., http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/People_at_risk_of_poverty_or_social_exclusion.

² Eurostatas, ibid.

³ http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:At-risk-of-poverty_rate.

prieiga prie paslaugų;

- G. atsižvelgdamas į 1950 m. gegužės 9 d. Šumano deklaraciją, kurioje raginama „suvienodinti ir pagerinti darbuotojų gyvenimo sąlygas“;
- H. kadangi daug valstybių narių turi problemų dėl didelių biudžeto deficitų ir didelių skolų ir todėl sumažino savo socialines išlaidas, o tai paveikė visuomenės sveikatos, švietimo, socialinės rūpybos ir apsaugos bei būstų sistemas ir ypač galimybes naudotis susijusiomis paslaugomis, ir tų paslaugų pakankamumą, prieinamumą ir kokybę, o tai neigiamai paveikė visų pirma labiausiai skurstančius tų valstybių narių visuomenių narius;
- I. kadangi struktūrinės darbo rinkos reformos ir fiskalinis konsolidavimas davė priešingą rezultatą, t. y. padidino su gyvenimo lygiu ir namų ūkio disponuojamosiomis pajamomis susijusį atotrūkį tarp valstybių narių ir nulėmė skirtumus ES; kadangi, pavyzdžiui, vidutinis 10 % skurdžiausių Prancūzijos namų ūkių gyvenimo lygis yra aukštesnis nei visų Portugalijos gyventojų, o vidutinis 1 % turtingiausių Liuksemburgo namų ūkių gyvenimo lygis yra 75 kartus aukštesnis nei 10 % skurdžiausių Rumunijos namų ūkių;
- J. kadangi minimalių pajamų politika veikia kaip automatinė stabilizavimo priemonė; kadangi šalyse, kurios turi tvirtas namų ūkio disponuojamųjų pajamų rėmimo sistemas, nuosmukis buvo ne toks smarkus;
- K. kadangi dėl mokesčių vengimo ir mokesčių slėpimo sudaromos nevienodos sąlygos ES ir valstybės narės netenka daug pajamų, kurios kitaip padėtų užtikrinti pakankamą tvirtos socialinės ir visuomenės rūpybos politikos finansavimą, taip pat mažėja vyriausybės pajamos, kuriomis galėtų būti finansuojamos geresnės ekonominio augimo sąlygos, didesnės pajamos ir socialinė politika; kadangi šis reiškinys yra rimta ES problema;
- L. kadangi švietimas, persikirstymo socialiniai pervedimai ir išmokos, teisinga mokesčių politika ir patikima užimtumo politika yra svarbūs pajamų nelygybės, nedarbo lygio ir skurdo mažinimo veiksniai;
- M. atsižvelgdamas į skirtingus vartojimo polinkius, kuriuos apibūdina įvairios pajamų kvintilės¹; kadangi matyti, kad politinės priemonės, kuriomis remiami skurdžiausi ES socialiniai sektoriai, duos naudos visai ekonomikai ir links į biudžetinį neutralumą; kadangi TVF padarė išvadą, kad tuo atveju, jei 20 % turtingiausiųjų pajamų dalis padidėja 1 procentiniu punktu, BVP augimas per kitus penkerius metus faktiškai sumažėja 0,08 procentiniais punktais, ir, priešingai, panašus 20 % neturtingiausiųjų (skurdžiausiai gyvenančių) pajamų dalies padidėjimas siejamas su 0,38 procentiniais punktais didesniu augimu²;
- N. kadangi minimalių pajamų politikos vykdymas ir stiprinimas, jei ji tinkamai derinama su kitomis socialinėmis ir darbo rinkos priemonėmis ir politika, gali būti skurdo įveikimo ir socialinės įtraukties bei galimybės įsidarbinti būdas;

---

¹ Žr.: Europos Centrinis Bankas, „The distribution of wealth and the marginal propensity to consume“, Working Paper No 1655, 2014 m. kovo mėn.

² TVF, „Causes and Consequences of Income Inequality: A Global Perspective“, 2015 m., žiūrėta: <http://www.taxjustice.net/2015/06/22/new-imf-research-tax-affects-inequality-inequality-affects-growth/>.

- O. Kadangi iš daugelio tyrimų matyti, kad skurdas neigiamai veikia ekonomikos augimą¹;
  - P. kadangi minimalių pajamų sistemos gali būti automatinės makroekonominės stabilizavimo priemonės reaguojant į ekonominius sukrėtimus;
  - Q. kadangi minimalių pajamų sistemų veiksmingumas, susijęs su skurdo mažinimu, integracijos į darbo rinką skatinimu, ypač jaunimui, ir veikimas kaip automatinė stabilizavimo priemonė valstybėse narėse itin skiriasi;
  - R. kadangi gerai sukurtos pajamų rėmimo sistemos nėra paskata nedirbti²;
  - S. kadangi minimalių pajamų sąvokos negalima painioti su minimalaus darbo užmokesčio sąvoka;
  - T. kadangi minimalių pajamų užtikrinimas tiems, kurie neturi pakankamai išteklių deramai pragyventi arba negauna deramo užmokesčio už savo darbą, įeina į pirmojo socialinių teisių ramsčio sritį;
  - U. kadangi kai kurios valstybės narės pradeda bandomuosius projektus, kad išbandytų minimalių pajamų politiką; tarp jų yra ir Suomija, kur atsitiktinai atrinkta 2 000 bedarbių grupė gaus jokiais sąlygomis nesusaisytą 560 EUR sumą per mėnesį, ir tai turėtų būti pakankama paskata sutikti dirbti laikiną darbą arba darbą ne visą darbo laiką;
  - V. kadangi minimalių pajamų sistemų įgyvendinimo klausimu diskutuojama kelete valstybių narių;
1. ragina Komisiją atlikti vertinimą, kai valstybėse narėse bus baigti šiuo metu vykstantys bandymai įgyvendinti minimalių pajamų sistemas;
  2. pabrėžia, kad reikia nedelsiant imtis praktinių skurdo ir socialinės atskirties panaikinimo, veiksmingų socialinės apsaugos tinklų skatinimo ir nelygybės mažinimo priemonių taip, kad būtų padėta užtikrinti ekonominę ir teritorinę sanglaudą; pabrėžia, kad šių priemonių turi būti imamasi atitinkamu lygmeniu ir vykdant nacionalinius ir Europos lygmens veiksmus, laikantis kompetencijos padalijimo atitinkamoms politikos sritims;
  3. mano, kad už minimalių pajamų sistemas atsako nacionalinės institucijos ir kad jas taikant ar plėtojant kiekvienu atveju atitinkamai turėtų būti atsižvelgiama į ekonominę ir socialinę padėtį ir į gamybos sistemą; rekomenduoja, kad galimai pradėjus taikyti tokias sistemas būtų suteikiamos garantijos, kad bus išsaugotos paskatos (pakartotinai) integruotis į darbo rinką;
  4. pakartoja, kad geriausias būdas sumažinti skurdą ir išvengti socialinės atskirties yra skatinti tvarų augimą ir sukurti palankias pagrindines sąlygas Europos bendrovėms, t.y. neužkrauti joms pernelyg didelės administracinės naštos ir užtikrinti galimybę gauti finansavimą, kad jos galėtų kurti darbo vietas;

¹ Žr.: Pasaulio bankas, „Poverty Reduction and Growth: The Virtuous and Vicious Circle“, 2006. EPBO, „Trends in Income Inequality and its Impact on Economic Growth“, 2014.

² Žr.: Europos Komisija, „2013 m. Europos užimtumo ir socialinės tendencijos“, 2014.

5. pritaria Komisijos požiūriui į socialines investicijas, pagal kurį laikoma, kad gerai parengta socialinė politika prisideda prie ekonomikos augimo ir tuo pačiu apsaugo žmones nuo skurdo ir veikia kaip ekonominė stabilizavimo priemonė¹;
6. palankiai vertina svarstymus ir tyrimus, susijusius su būdais, kaip pasiekti, kad pajamos ir turtas mūsų visuomenėse pasiskirstytų teisingiau;
7. pabrėžia, kad pagrindiniai veiksniai, trukdantys valstybėms narėms plėtoti požiūrį į socialines investicijas, apima ekonomikos krizės poveikį ir politinę aplinką, kurioje vyrauja griežta taupymo politika;²
8. ragina formuojant makroekonominę politiką nuo šiol dėmesį skirti būtinybei sumažinti socialinę nelygybę ir užtikrinti visų socialinių grupių galimybę pasinaudoti tinkamai finansuojamomis viešosiomis socialinėmis paslaugomis, taigi naikinti skurdą ir socialinę atskirtį; 9. ragina imtis veiksmų, kad būtų sumažinta socialinė nelygybė suteikiant žmonėms galimybių kuo geriau išnaudoti savo talentus ir sugebėjimus; taip pat ragina socialinę paramą tikslingai skirti tiems, kurie ir gyvena skurdžiai, ir negali savo pastangomis uždirbti pakankamų pajamų;
10. gerbia visų valstybių narių suverenią teisę demokratiškai pasirinkti savo ekonominę politiką;
11. atkreipia dėmesį į tai, kad naujausia reformų, grindžiamų atleidimu nuo mokesčių, patirtis rodo, jog minimalių pajamų politiką tinkamiau finansuoti naudojant paramą biudžetui, o ne mokesčių paskatas;
12. pabrėžia, kad švietimas, socialiniai pervedimai ir pažangi, teisinga ir paskirstomojo pobūdžio apmokestinimo sistema kartu su praktinėmis konkurencingumo didinimo ir kovos su mokesčių vengimu ir slėpimu priemonėmis – visa tai gali prisidėti prie ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos;
13. atkreipia dėmesį į tai, kad perskirstymo sistemos pačios vienos neįdarbins žmonių; kartoja, kad darbo turėjimas visada yra geriausias būdas apsaugoti asmenis nuo skurdo rizikos ir veiksminga socialinės integracijos priemonė; pabrėžia, jog siekiant neleisti, kad būtų sukurta remiamų žmonių klasė, reikia vykdyti ir stebėti darbo rinkos ir verslo aplinkos reformas;
14. teigia, kad minimalių pajamų sistemos yra pereinamojo laikotarpio priemonės, kuriomis siekiama mažinti skurdą, socialinę atskirtį ir nelygybę ir su jais kovoti, ir kad jos turėtų būti laikomos socialinėmis investicijomis; atkreipia dėmesį į anticiklinį minimalių pajamų sistemų poveikį;
15. mano, kad minimalių pajamų sistemos turėtų būti laikinos ir drauge su jomis visada turėtų būti taikomos aktyvios politinės integracijos į darbo rinką priemonės;
16. mano, kad didesnis kiekis galimų skirtingų minimalių pajamų sistemų modelių studijų ir

---

¹ Europos Komisija: 2013 m. vasario 20 d. komunikatas „Socialinės investicijos į augimą ir socialinę sanglaudą, visų pirma naudojant 2014–2020 m. Europos socialinio fondo lėšas“ (COM(2013) 83 final) ir „Socialinės investicijos Europoje. 2015 m. nacionalinės politikos tyrimas“, 2015.

² Europos Komisija, „Socialinės investicijos Europoje“ (op. cit.).

mokslinių tyrimų galėtų būti naudinga priemonė stengiantis sumažinti skurdą ir kovojant su skurdu ir socialine atskirtimi; pabrėžia, jog itin svarbu yra tai, kad visos galimos sistemos ar modeliai turi būti kuriami dalyvaujant labiausiai skurstantiems valstybių narių gyventojams; atsižvelgdamas į tai, ragina atlikti kai kuriose valstybėse narėse įgyvendinamų minimalių pajamų sistemų vertinimą ir ragina Komisiją ir valstybes nares keistis geriausia praktika, įgyjama taikant minimalių pajamų sistemas;

17. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares įvertinti, kokiais būdais ir kokiomis priemonėmis visose valstybėse narėse būtų galima užtikrinti tinkamas, visapusiškas ir prieinamas minimalių pajamų sistemas visose valstybėse narėse, ir apsvarstyti tolesnius socialinės konvergencijos visoje Europos Sąjungoje rėmimo veiksmus, deramai atsižvelgiant į kiekvienos valstybės narės ypatumus ir nacionalinę praktiką bei tradicijas; atsižvelgdamas į tai, mano, kad minimalios pajamos turėtų būti nustatomos valstybės narės lygmeniu;
18. kartoja, kad svarbios vienodos galimybės naudotis minimalių pajamų sistemomis nediskriminuojant dėl etninės kilmės, lyties, išsilavinimo, tautybės, seksualinės orientacijos, religijos, negalios, amžiaus, politinių įsitikinimų ar socialinės ir ekonominės padėties;
19. pažymi, kad minimalių pajamų sistemos turi būti įgyvendinamos ir vertinamos atsižvelgiant į visas nacionalines socialinių paslaugų sistemas (švietimo, sveikatos priežiūros, vaikų priežiūros, būstų ir judumo);
20. pabrėžia, kad esamas minimalių pajamų sistemas reikia pakoreguoti siekiant geriau spręsti jaunimo nedarbo problemą;
21. atkreipia dėmesį į vaikų skurdo problemą ir ragina minimalių pajamų sistemose ypač atsižvelgti į vaikų poreikius;
22. nurodo, kad orientaciniai biudžetai gali padėti nustatyti minimalių pajamų lygį, kuris reikalingas žmonių pagrindiniams poreikiams patenkinti, taip pat įskaitant nepiniginius aspektus, pvz., švietimo ir mokymosi visą gyvenimą, tinkamo būsto, kokybiškų sveikatos priežiūros paslaugų, socialinės veiklos ar pilietinio dalyvavimo prieinamumą; todėl mano – taip pat atsižvelgiant į esamus valstybių narių skirtumus ir skirtingą nacionalinę socialinę politiką –, kad nustatant minimalių pajamų lygį turėtų būti atsižvelgiama į skurdo rizikos ribą ir orientacinius biudžetus.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	20.6.2017
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 43 -: 7 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Gerolf Annemans, Burkhard Balz, Udo Bullmann, Fabio De Masi, Markus Ferber, Jonás Fernández, Sven Giegold, Neena Gill, Brian Hayes, Gunnar Hökmark, Danuta Maria Hübner, Cătălin Sorin Ivan, Petr Ježek, Othmar Karas, Georgios Kyrtzos, Philippe Lamberts, Werner Langen, Bernd Lucke, Olle Ludvigsson, Ivana Maletić, Fulvio Martusciello, Gabriel Mato, Costas Mavrides, Stanisław Ożóg, Dimitrios Papadimoulis, Sirpa Pietikäinen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Alfred Sant, Molly Scott Cato, Peter Simon, Kay Swinburne, Paul Tang, Ramon Tremosa i Balcells, Ernest Urtsun, Marco Valli, Miguel Viegas, Sotirios Zarianopoulos, Esther de Lange, Cora van Nieuwenhuizen, Beatrix von Storch, Jakob von Weizsäcker
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Simona Bonafè, Enrique Calvet Chambon, Nessa Childers, David Coburn, Andrea Cozzolino, Mady Delvaux, Jan Keller, Paloma López Bermejo, Luigi Morgano, Romana Tomc, Roberts Zile
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	Clara Eugenia Aguilera García, Jarosław Wałęsa

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

43	+
ALDE	Enrique Calvet Chambon, Petr Ježek, Ramon Tremosa i Balcells
ECR	Pirkko Ruohonen-Lerner
EFDD	Marco Valli
GUE/NGL	Fabio De Masi, Paloma López Bermejo, Marisa Matias, Miguel Viegas
PPE	Burkhard Balz, Markus Ferber, Brian Hayes, Gunnar Hökmark, Danuta Maria Hübner, Othmar Karas, Georgios Kyrtos, Werner Langen, Ivana Maletić, Fulvio Martusciello, Gabriel Mato, Sirpa Pietikäinen, Romana Tomc, Jarosław Wałęsa, Esther de Lange
S&D	Simona Bonafè, Udo Bullmann, Nessa Childers, Andrea Cozzolino, Mady Delvaux, Jonás Fernández, Neena Gill, Jan Keller, Olle Ludvigsson, Costas Mavrides, Luigi Morgano, Alfred Sant, Peter Simon, Paul Tang, Jakob von Weizsäcker
VERTS/ALE	Sven Giegold, Philippe Lamberts, Molly Scott Cato, Ernest Urtasun

7	-
ALDE	Cora van Nieuwenhuizen
ECR	Bernd Lucke, Stanisław Ożóg, Kay Swinburne, Roberts Zīle
ENF	Gerolf Annemans
NI	Sotirios Zarianopoulos

0	0

Naudojami sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE

Priėmimo data	28.9.2017
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 36 -: 7 0: 4
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Laura Agea, Guillaume Balas, Brando Benifei, Martina Dlabajová, Lampros Fountoulis, Elena Gentile, Arne Gericke, Marian Harkin, Czesław Hoc, Danuta Jazłowiecka, Agnes Jongerius, Jan Keller, Ādám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Javi López, Dominique Martin, Elisabeth Morin-Chartier, Joāo Pimenta Lopes, Georgi Pirinski, Dennis Radtke, Robert Rochefort, Siōn Simon, Yana Toom, Ulrike Trebesius, Marita Ulvskog, Tatjana Źdanoka, Jana Źitňanská
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Maria Arena, Georges Bach, Heinz K. Becker, Krzysztof Hetman, Paloma López Bermejo, Edouard Martin, Evelyn Regner, Jasenko Selimovic, Michaela Šojdrová, Kosma Źlotowski
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	Margrete Auken, Klaus Buchner, Ignazio Corrao, Jens Nilsson, Gabriele Preuβ, Jozo Radoš, Marco Zullo, Elźbieta Katarzyna Łukacijewska

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE

36	+
ALDE	Marian Harkin, Jozo Radoš, Robert Rochefort, Jasenko Selimovic, Yana Toom
EFDD	Laura Agea, Ignazio Corrao, Marco Zullo
GUE/NGL	Paloma López Bermejo, João Pimenta Lopes
NI	Lampros Fountoulis
PPE	Georges Bach, Heinz K. Becker, Krzysztof Hetman, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Elisabeth Morin-Chartier, Dennis Radtke, Michaela Šojdrová
S&D	Maria Arena, Guillaume Balas, Brando Benifei, Elena Gentile, Agnes Jongerius, Jan Keller, Javi López, Edouard Martin, Jens Nilsson, Georgi Pirinski, Gabriele Preuß, Evelyn Regner, Siôn Simon, Marita Ulvskog
VERTS/ALE	Margrete Auken, Klaus Buchner, Tatjana Ždanoka

7	-
ALDE	Martina Dlabajová
ECR	Arne Gericke, Czesław Hoc, Ulrike Trebesius, Kosma Złotowski, Jana Žitňanská
ENF	Dominique Martin

4	0
PPE	Danuta Jazłowiecka, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Adam Kósa, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaukė